Koncepce rozvoje KPMS od roku 2014

Michal Kulich

O možnosti kandidovat na funkci vedoucího katedry jsem uvažoval několik měsíců. Nakonec jsem došel k názoru, že je třeba nabídnout koncepci rozvoje, která se bude hlouběji věnovat některým otázkám fungování katedry, jež dosud stály stranou pozornosti. Svou koncepci, která zároveň vysvětluje, proč jsem se rozhodl ucházet se o funkci vedoucího a jak bych ji chtěl vykonávat, se zde pokusím popsat.

Výuka

Nejvíc mi leží na srdci kvalita výuky a úroveň absolventů všech oborů, které na katedře provozujeme. Kvalita studia má již několik let klesající tendenci. V posledních letech se častěji setkáváme s absolventy magisterského studia, kteří nezvládli ani základy svého oboru a absolventy doktorského studia, kteří neumějí samostatně vědecky pracovat. Tento pokles úrovně protiřečí tradici a prestiži katedry; je třeba jej zastavit a obrátit. Jiný problém je, že studijní plány byly po řadu let zatuhlé a nereagovaly na prudký rozvoj oborů, které vyučujeme. Nová akreditace situaci trochu zlepšila, ale tím starosti nekončí. Nesmíme výuku znovu zakonzervovat.

Cíl: Zlepšit výuku všech oborů a přizpůsobovat ji jejich rozvoji. Podporovat aktivitu studentů. Zvýšit kvalitu absolventů až na špičkovou evropskou úroveň.

Prostředky:

- zlepšení organizace přidělování výuky (včasné plánování na více let dopředu)
- aktivní koordinace obsahu navazujících předmětů
- rotace vyučujících důležitých předmětů
- podporovat nový styl výuky vedoucí k větší aktivitě studentů (domácí úkoly, projekty, řešení praktických problémů)
- přizpůsobovat obsah a pojetí studia vývoji oboru a pracovního trhu
- zlepšit propojení výuky s praxí (stáže, praktické semináře)
- stanovit a dodržovat minimální požadavky na diplomovou/disertační práci
- najít optimální koncepci ústní části magisterské SZZ
- na doktorské studium přijímat jen nejlepší magisterské absolventy
- zlepšit koncepci doktorských zkoušek
- zamyslet se nad výukou v doktorském studiu, a dořešit její návaznost na magisterské studium

Věda

Vědecká produkce katedry má solidní úroveň. Chybí však systematický přehled o vědeckém růstu odborných asistentů a jejich individuální podpora. Je potřeba nacházet nové příležitosti k vědecké práci.

Cíl: Aktivně rozvíjet vědeckou práci ve všech specializacích. Zakládat specializace nové. Udržet nebo raději zlepšit vědeckou produktivitu. Pečovat o prestiž oborů na katedře pěstovaných.

Prostředky:

- pokračovat ve fungujících projektech

- soustředit se na zdroje, které odpovídají naší praxi, poohlížet se i v zahraničí
- rozvíjet existující domácí i zahraniční spolupráce, navazovat nové
- neplýtvat silami na podávání projektů, jejichž podmínkám nemůžeme vyhovět
- aktivně vybízet odborné asistenty k podávání grantových projektů a k publikační činnosti a vytvořit jim k tomu podmínky
- nezatěžovat odborné asistenty administrativní prací
- zavést každoroční hodnocení vědecké práce odborných asistentů

Organizace katedry

Katedra je rozdělena na čtyři oddělení, která spolu občas soupeří. Kromě schůzí konaných jednou týdně během semestru, na nichž se probírají administrativní a organizační otázky, nemáme žádné další pravidelné celokatedrální aktivity. Zaměstnanci úpí pod náporem administrativní práce, což negativně ovlivňuje jejich vědeckou i pedagogickou činnost.

Cíl: Semknout oddělení dohromady, aby katedra fungovala jako jeden celek. Snížit množství administrativní zátěže nakládané na akademické pracovníky, zejména odborné asistenty a doktorandy.

Prostředky:

- posílit administrativu personálně
- postupně přeorganizovat administrativu tak, aby administrativní pracovníci vykonávali vše, co není nutné vykonávat jinak
- zavést pravidelný celokatedrální seminář pro všechny zaměstnance i doktorandy
- organizovat další celokatedrální akce všeho druhu, zapojovat do nich studenty
- přetvořit oddělení, nerozdělovat mezi ně ryze celokatedrální kompetence

Lidé

Katedra stojí před problémem generační výměny, chybí ji silná střední generace. V minulém období se podařilo katedru personálně posílit řadou schopných odborných asistentů. Zejména v nich je její budoucnost. Zdá se, že katedra je na dobré cestě generační problém zvládnout, ale zbývá v tom udělat ještě dost práce.

Jiný problém katedry je, že stojí většinou na lidech, kteří na MFF strávili celý svůj dospělý život. To vede k jisté izolovanosti od okolního světa a udržování některých ne zcela pozitivních stereotypů.

Cíl: Zvládnout generační výměnu, co nejrovnoměrněji rozdělovat práci i zodpovědnost, stabilizovat katedru personálně alespoň na příští desetiletí.

Prostředky:

- propočítat úvazky do budoucna, připravit plán přijímání nových pracovníků náhradou za odcházející
- umožnit odcházejícím pracovníkům, aby mohli zůstat v blízkém styku s katedrou a podílet se na její činnosti vědecké a pedagogické
- dát mladším pracovníkům větší odpovědnost za chod a provoz katedry
- při přijímání nových pracovníků dávat přednost těm, kteří strávili delší období mimo MFF

- aktivně „lanařit“ vhodné uchazeče o práci na katedře, hledat je i v zahraničí
- pokusit se najít nové pracovníky na docentská nebo profesorská místa, zejména ve finančně matematických a ekonometrických oborech

Vnější vztahy

Katedra spolupracuje s řadou podniků a institucí, má drobné sponzory zejména mezi bankami a finančními institucemi. Občas a nahodile se objevují příležitosti k jednorázové spolupráci se státními úřady, výzkumnými institucemi, firmami.

Cíl: Rozšířit spolupráci s firmami, najít nové sponzory. Propagovat schopnosti a výsledky zaměstnanců katedry i absolventů u odborné veřejnosti a zvyšovat tím prestiž katedry. Rozšířit zahraniční spolupráci v oblasti studia.

Prostředky:

- věnovat se organizaci vnějších vztahů
- získat co nejúplnější přehled o uplatnění absolventů
- udržovat aktivní kontakty se zaměstnavateli, při organizaci výuky se snažit vycházet vstříc jejich požadavkům na absolventy
- povzbudit příjezdy výměnných studentů, aktivně nabízet anglickojazyčnou výuku zahraničním partnerům, rozvíjet placené studium (i mimořádné)
- zvážit možnost organizace placených kurzů pro zaměstnance firem, státních úřadů a výzkumných institucí
- zavést infrastrukturu pro poskytování placených služeb (konsultace, posudky, analýzy apod.)

Katedra a MFF

KPMS vidím jako svébytnou, sebevědomou a integrální součást Matematické sekce a fakulty. Katedra sdílí se zbytkem fakulty veškeré životní podmínky a proto má zájem na hladkém konsensuálním fungování fakulty i sekce. Výuka na katedře je bytostně závislá na výuce na sekci, zejména v oboru „Obecná matematika“. Stejným způsobem je propojena i vědecká práce. Mám-li za důležité vnitřní stmelování katedry v jeden funkční celek, stejnou důležitost připisuji i stmelování kateder v rámci sekce a sekcí v rámci fakulty.

Shrnutí

Katedra je jako plachetní loď. Buď se pohybuje tam, kam vítr vane, a jen občas zareaguje na poryvy větru nějakým úhybným manévrem, nebo si stanoví cíl, k němuž chce dospět, a hledá nejlepší kurs, jak se v bouřlivém a nestálém počasí k cíli dostat. Stanovení cíle a hledání kursu vidím jako hlavní úkol vedoucího. Toho, co jsem v této koncepci popsal, nemůže dosáhnout jeden člověk sebevětším úsilím. Musejí se na tom podílet všichni podle svých schopností a zájmů. Vedoucí je musí přesvědčit o společném cíli a nejlepším kursu k jeho dosažení, odlišovat naléhavé záležitosti od méně podstatných, najít způsob, jak jednotlivé otázky efektivně řešit. Konečný výsledek je ale společnou záležitostí všech, kterým záleží na tom, jak katedra bude za pět či deset let fungovat.

Kdyby mi byla svěřena ta příležitost a zodpovědnost, vedl bych katedru tímto stylem.